

Az ismeretkör: Irodalmi és anyanyelvi nevelés

Kredittartománya: 11 kredit

Tantárgyai: 1) Irodalmi és anyanyelvi nevelés módszertana 1.

2) Irodalmi és anyanyelvi nevelés módszertana 2.

4) Nyelv- és beszédművelés

A tantárgy neve: Nyelv- és beszédművelés Neptun-kód: OVOALB1045ANG	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: ea. + gyak. és óraszám: 3 gy az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none"> a szorgalmi időszak heteire/konzultációs időpontjaira lebontott részletes tematika biztosítása a félévi feladatokkal, követelményekkel	
A számonkérés módja: kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (<i>sajátos</i>) módok: 2 nyelvművelő cikk kijegyzetelése Szóbeli beszámoló nyelv- és beszédművelés témakörben. 5, legalább 12 soros klasszikus és 5 kortárs gyermekvers, valamint egy magyar népmese (1,5 oldal) szó szerinti megtanulása és értő előadása. Záródolgozat íratása: 100 szavas j-ly-os dolgozat 12 mondatos tollbamondás íratása. A félév első óráján kiadott tollbamondásokból, valamint A magyar helyesírás szabályai 12í. kiad. szótárjegyzékében fellelhető j-ly-os szavakból.	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: –	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kommunikáció fogalma, tényezői; közvetett és közvetlen kommunikáció; a beszédművelés célja, területei. Légző- és ritmusgyakorlatok. A leggyakoribb beszédhibák rendszere, típusai. Hangképzési gyakorlatok. Hangsúly, hanglejtés, beszédtempó, hangerő, hangszín. Nyelvstratégiai kérdések, a konvergencia és divergencia tényezői. A nyelvi rétegződés. A kodifikált nyelvi norma érvényesülése. Normakövetés a mindennapi nyelvhasználatban. A szókészlet megújítása, idegen szavak, nemzetközi kifejezések. Írásunk, helyesírásunk általános tudnivalói. A magán- és mássalhangzók írásmódja, a betűrendbe sorolás. Helyesírásunk alapelvei. A különírás és az egybeírás kérdései. A tulajdonnevek helyesírása. Az idegen közsók és tulajdonnevek írásmódja. Az elválasztás. Az írásjelek használata. A rövidítések és a mozaikszók alkalmazása. Áttekintünk néhány oktatást segítő szoftvert, támogató oldalt, applikációt, oktatóprogramot, amelyek jól alkalmazhatóak az érintett célcsoportok kapcsán. Megismerkedünk jó gyakorlatokkal is.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: 1. A magyar nyelv könyve (szerk.: A. Jászó Anna). Trezor Kiadó Bp., 2007	

ISBN 9639088290

2. Magyar nyelvtörténet (szerk. Kiss Jenő, Pusztai Ferenc). Osiris Kiadó Bp., 2005
ISBN 9789633898024

3. Magyar grammatika (szerk. Keszler Borbála). Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, 2018
ISBN: 2050000005138

Ajánlott irodalom:

1. Hernádi Sándor: Beszédművelés. Osiris Kiadó Bp., 2006
ISBN 9789633894705

2. Keszler Borbála–Lengyel Klára: Magyar grammatikai gyakorlókönyv. Műszaki
Könyvkiadó. Bp., 2018 ISBN: 978 963 16 4695 5

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri az óvodás gyermek megismerésének módszereit.
- Tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével.
- Tisztában van a művészeteknek az óvodás gyermek személyiségfejlődésében betöltött szerepével és hatásrendszerével.
- Ismeri a 3–7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, ezek kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit.
- Érti az összefüggést a 3–7 éves gyermek fejlődését meghatározó spontán és tervszerű környezeti hatásrendszer, a direkt és indirekt nevelési módszerek, valamint az óvodai nevelés tevékenységi formáiban megvalósuló tanulási folyamatok között.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.

b) képességei

- A 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.
- Adaptív módon épít a 3–7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.
- Támogatja a 3–7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakítását.
- A gyermeki önkifejezést, a művészeti ágakhoz kapcsolódó befogadó és alkotó tevékenységeket szakszerűen támogatja.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.
- Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermek-, játék- és tevékenységközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Nyitott a szimbolikus önkifejezési formák irányába, művészeti tevékenységekben szívesen vesz részt.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott 3–7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a gyermekek fenntartható fejlődésre irányuló magatartásának tudatos formálásáért.
- Reflektív óvodapedagógusként, autonóm személyiségként szakmai fejlődésének tudatos irányítója.
- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.
- Óvodapedagógiai, szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal saját intézménye küldetéséért és a hazai óvodaügy nemzetközileg is elismert értékeinek megőrzéséért.

A tantárgy felelőse: Dr. Gasparics Gyula főiskolai tanár PhD

A tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet PhD főiskolai tanár